

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ РЕЦЕНЗОВАНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Том 18, № 6, 2022

ISSN 2224-0586 (print), ISSN 2307-1230 (online)

МЕДИЦИНА[®]

НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Том 18, № 6, 2022

ФАКТОРИ,
ЩО СПРИЯЮТЬ ГОСТРОМУ ВИПАДКОВОМУ
ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЮ ОРГАНІЗМУ

ГОСТРИЙ КОРОНАРНИЙ СИНДРОМ
У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ:
КЛІНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ І ДІАГНОСТИКА БОЛЮ

ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІ УРАЖЕННЯ
ПРИ ОПІАТНІЙ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ

ЕНДОВАСКУЛЯРНЕ ЛІКУВАННЯ
ВАРИКОЗНО РОЗШИРЕНИХ ВЕН ШЛУНКА
ПІД КОНТРОЛЕМ ЕНДОСОНОГРАФІЇ

НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ СИНДРОМІ
ТРИВАЛОГО СТИСКАННЯ ТКАНИН
НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ, МАРШРУТ ПАЦІЄНТА

ZASLAVSKY[®]
Publishing house
www.mif-ua.com

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

**ТЕМА НОМЕРА:
ВИБРАНІ ПИТАННЯ
НЕВІДКЛАДНОЇ
ДОПОМОГИ**

6

«Аксимед»
завжди
попереду!

НА БАЗІ КЛІНІКИ «АКСИМЕД» ВІДКРИТО СУЧАСНИЙ

ЦЕНТР ПРОБЛЕМ СНУ

ЕФЕКТИВНА ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ:

- порушень дихання уві сні (нічне апное);
- усіх видів безсоння;
- синдрому неспокійних ніг.

ПРОВДИМО НАЙСУЧАСНІШУ
ПОЛІСОМНОГРАФІЮ

AKSIMED.UA • 044 390 00 55

**Державна установа «Інститут загальної та невідкладної
хірургії Національної академії медичних наук України»**

За підтримки:

Харківської медичної академії післядипломної освіти

Харківської міської клінічної лікарні швидкої та невідкладної допомоги

**Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська Асоціація працівників
невідкладної медичної допомоги та медицини катастроф»**

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ EMERGENCY MEDICINE

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Заснований у серпні 2005 року

Періодичність виходу: 8 разів на рік

Том 18, № 6, 2022

Включений в наукометричні та спеціалізовані бази даних НБУ ім. В.І. Вернадського, «Україніка наукова», «Наукова періодика України», Ulrichsweb Global Serials Directory, CrossRef, WorldCat, Google Scholar, ICMJE, SHERPA/RoMEO, BASE, NLM-catalog, NLM-Locator Plus, EBSCO, OUCI

mif-ua.com

Open Journal System

МЕДИЦИНА

НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Medicina neotložnyh sostoânij

Спеціалізований рецензований
науково-практичний журнал

Том 18, № 6, 2022

ISSN 2224-0586 (print),
ISSN 2307-1230 (online)

Передплатний індекс 94563

Співзасновники:

ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії
НАМН України», Заславський О.Ю.

Завідуюча редакцією **Купріненко Н.В.**

Адреси для звертань

З питань передплати

info@mif-ua.com
тел. +38 (067) 325-10-26

З питань розміщення реклами та інформації
про лікарські засоби

v_iliyna@ukr.net

Журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наказ МОН України від 17.03.2020 р. № 409. Категорія Б

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою ДУ «ІЗНХ НАМН України», протокол № 11 від 20.09.2022

Українською та англійською мовами

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 17278-6048ПР. Видано Державною реєстраційною службою України 27.10.2010 р.

Формат 60x84/8. Ум.-друк. арк. 11,86
Тираж 12 000 прим. Зам. 2022-мнп-125

Адреса редакції:

Україна, 04107, м. Київ, а/с 74

Тел.: +38 (057) 715-33-41.

E-mail: medredactor@i.ua

nikonov.vad@gmail.com

alexeskov1963@gmail.com

(Тема: До редакції журналу «МНС»)

www.mif-ua.com

https://emergency.zaslavsky.com.ua

Видавець Заславський О.Ю.

zaslavsky@i.ua

Адреса для листування: а/с 74, м. Київ, 04107

Свідцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2128 від 13.05.2005

Друк: ТОВ «Ландпрес»

Головний редактор

Ніконов В.В.

Науковий редактор

Бойко В.В. (Харків, Україна)

Редакційна колегія

Авдосьєв Ю.В. (Харків, Україна)

Більченко О.В. (Харків, Україна)

Воротинцев С.І. (Запоріжжя, Україна)

Георгіянц М.А. (Харків, Україна)

Голдовський Б.С. (Запоріжжя, Україна)

Долженко М.М. (Київ, Україна)

Зозуля І.С. (Київ, Україна)

Іванов Д.Д. (Київ, Україна)

Іванова Ю.В. (Харків, Україна)

Клигуненко О.М. (Дніпро, Україна)

Климовицький В.Г. (Лиман, Україна)

Кобеляцький Ю.Ю. (Дніпро, Україна)

Курділь Н.В. (Київ, Україна)

Курсов С.В. (Харків, Україна)

Лахно І.В. (Харків, Україна)

Лоскутов О.А. (Київ, Україна)

Михайлусов Р.М. (Харків, Україна)

Новицька-Усенко Л.В. (Дніпро, Україна)

Павлов О.О. (Харків, Україна)

Пархоменко К. Ю. (Харків, Україна)

Підгірний Я.М. (Львів, Україна)

Постернак Г.І. (Рубіжне, Україна)

Ринденко В.Г. (Харків, Україна)

Сушков С.В. (Харків, Україна)

Тарабан І.А. (Харків, Україна)

Федак Б.С. (Харків, Україна)

Феськов О.Е. (Харків, Україна)

Целуйко В.Й. (Харків, Україна)

Шейман Б.С. (Київ, Україна)

Черній В.І. (Лиман, Україна)

Вашадзе Шорена (Батумі, Грузія)

Macas Andrius (Каунас, Литва)

Stefan De Hert (Гент, Бельгія)

Редакція не завжди поділяє думку автора публікації. Відповідальність за вірогідність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікації, несе автор. Передрук та інше відтворення в якій-небудь формі в цілому або частково статей, ілюстрацій або інших матеріалів дозволені тільки при попередній письмовій згоді редакції та з обов'язковим посиланням на джерело. Усі права захищені.

© ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії НАМН України», 2022

© Заславський О.Ю., 2022

Зміст

Contents

Сторінка редактора

Editor’s Page

Звернення головного редактора.....	5	Appeal of editor-in-chief.....	5
------------------------------------	---	--------------------------------	---

Науковий огляд

Scientific Review

<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Кріштафор Д.А.</i> <i>(Дніпро, Україна)</i> Фактори, що сприяють гострому випадковому переохолодженню організму (літературний огляд).....	7	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, D.A. Krishtafor</i> <i>(Dnipro, Ukraine)</i> Factors contributing to acute accidental hypothermia (literature review).....	7
<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Романюта І.А.,</i> <i>Шинкаренко М.Д. (Дніпро, Україна)</i> Щелепно-лицеві ураження при опіатній наркозалежності (науково-літературний огляд)	15	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, I.A. Romaniuta,</i> <i>M.D. Shynkarenko (Dnipro, Ukraine)</i> Maxillofacial lesions in opiate addiction (scientific and literature review).....	15

Оригінальні дослідження

Original Researches

<i>Галушко О.А., Болюк М.В. (Київ, Україна)</i> Гострий коронарний синдром у хворих на цукровий діабет: клінічні характеристики і діагностика болю.....	24	<i>O.A. Halushko, M.V. Boliuk (Kyiv, Ukraine)</i> Acute coronary syndrome in diabetic patients: clinical characteristics and pain diagnosis	24
<i>Горошко В.Р., Бугай О.О. (Київ, Україна)</i> Досвід застосування імуноглобуліну людини нормального у пацієнтів з вогнепальними пораненнями та сепсисом	30	<i>V.R. Horoshko, O.O. Buhayi (Kyiv, Ukraine)</i> Experience with human normal immunoglobulin in patients with gunshot wounds and sepsis.....	30

Лікарю, що практикує

Practicing Physician

<i>Кравець О.В., Станін Д.М., Єхалов В.В.</i> <i>(Дніпро, Україна)</i> Невідкладна допомога при синдромі тривалого стискання тканин на догоспітальному етапі, маршрут пацієнта.....	34	<i>O.V. Kravets, D.M. Stanin, V.V. Yekhalov</i> <i>(Dnipro, Ukraine)</i> Emergency care in crush syndrome at the prehospital stage: the patient journey	34
--	----	--	----

Чуклін С.М., Чуклін С.С., Посівнич М.М., Криstopчук С.А. (Львів, Україна) Ендоваскулярне лікування варикозно розширених вен шлунка під контролем ендосонографії.....	S.M. Chooklin, S.S. Chuklin, M.M. Posivnych, S.A. Krystopchuk (Lviv, Ukraine) Endoscopic ultrasound-guided endovascular treatment of gastric varices.....	39	39
--	---	----	----

Проблеми вищої школи

Єхалов В.В., Кравець О.В., Станін Д.М., Кріштафор Д.А., Багуніна О.О. (Дніпро, Україна) П'ятнадцятирічний досвід навчання інтернів різних спеціальностей за модулем «Невідкладні стани»	V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, D.M. Stanin, D.A. Krishtafor, O.O. Bahunina (Dnipro, Ukraine) Fifteen years of experience in training interns of various specialties in the “Emergencies” module.....	48	48
Муризіна О.Ю. (Дніпро, Україна) Дидактичні принципи технології повного засвоєння й міждисциплінарної інтеграції при підготовці до ліцензованого іспиту «Крок 3».....	O.Yu. Muryzina (Dnipro, Ukraine) Didactic principles of technology of comprehensive mastering and interdisciplinary integration in preparation for the licensed exam “Krok 3”	51	51
Єхалов В.В., Кравець О.В., Пилипенко О.В., Пилипенко А.Г., Попов М.Д. (Дніпро, Україна) Психологічна ресурсність суб'єктів післядипломного навчання за фахом «анестезіологія та інтенсивна терапія»	V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, O.V. Pylypenko, A.G. Pylypenko, M.D. Popov (Dnipro, Ukraine) Psychological resource capacity of subjects of postgraduate training in the “Anesthesiology and intensive care” specialty	58	58

The Problems of the Higher School

Матеріали конференцій

МАТЕРІАЛИ науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біологічна безпека», що приурочена до 135-річчя з дня народження академіка Л.В. Громашевського і щорічних читань пам'яті академіка Л.В. Громашевського (12 жовтня 2022 року, м. Київ, Україна).....	63
--	----

Proceedings of the Conference

PROCEEDINGS of the research and practice conference with international participation “Modern infectious diseases: etiology, epidemiology, diagnosis, treatment, prevention, biological safety”, dedicated to the 135 th anniversary of the birth of Academician L.V. Hromashevskyi and annual readings in memory of Academician L.V. Hromashevskyi (October 12, 2022, Kyiv, Ukraine).....	63
---	----

Виноград Н.О., Козак Л.П., Василюшин З.П.
Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького МОЗ України, м. Львів, Україна

Хантавірусні інфекції як проблема подорожуючих

Вступ. Хантавіруси (родина *Hantaviridae*) — збудники особливо небезпечних природно-осередкових інфекційних захворювань, які спричиняють у людей геморагічну гарячку з нирковим синдромом (ГГНС) і хантавірусний кардіопульмональний синдром (ХКПС) (Lee H.W. et al., 1978; Butler J.C. et al., 1994; Ткаченко У.А., 2002). Ареалом поширення збудників ГГНС є азійсько-європейський регіон, а ХКПС — американський континент. Відомо понад 20 серотипів збудників ГГНС, з яких найактуальнішими є *Hantaan*, *Dobrova/Belgrad*, *Saaremaa*, *Seoul*, *Puumala*, а для ХКПС — *Sin Nombre virus*, *Black Creek Canal virus*, *Bayou virus*, *New York virus*, *Andes*. Резервуарами хантавірусів у природі є дрібні ссавці, переважно гризуни, і для кожного серотипу хантавірусу є властивий специфічний вид гризуна-резервуара, що обумовлює відмінності їх географічного поширення. У Східній Азії (Китай, Російська Федерація (РФ) і Південна Корея) захворювання спричиняється вірусом *Hantaan*; у скандинавських країнах, Західній Європі і на заході РФ — вірусом *Puumala*. У балканському природному осередку циркулює вірус *Dobrova/Belgrad*, серотип *Seoul* — в усьому світі. У Центральній Європі та Скандинавії останніми роками виявлено випадки ГГНС, що спричинена хантавірусом *Saaremaa* (Dzagurova T.K. et al., 2018; Curtis J.L. et al., 2019).

Клінічна маніфестація ГГНС суттєво різниться при ураженні різними серотипами хантавірусів. Найтяжчі клінічні форми зумовлені *Hantaan*, *Seoul*, *Dobrova* з розвитком класичних п'яти фаз ГГНС. Зараження людей серотипом *Puumala* маніфестує нефро-нефритом і має легший клінічний перебіг (Виноград Н.О., 2004; Clement J. et al., 2019).

Чинниками ризику ураження людей хантавірусами є приналежність до професійних груп ризику, перебування на ендемічних територіях, останньому сприяє інтенсифікація різних видів міграції населення: трудова, військова, рекреаційна, паломницька тощо (Chandy S. et al., 2017; Prist P.R. et al., 2017; Kim W.K. et al., 2019).

Метою дослідження було визначення обставин зараження збудниками ГГНС із урахуванням міграційного анамнезу громадян України, а також клініко-епідеміологічних особливостей випадків хантавірусних інфекцій, завезених подорожуючими особами.

Матеріали та методи. З використанням аналітичного прийому комплексного епідеміологічного методу опрацьовані результати серологічних досліджень ІФА та епідеміологічний анамнез хворих на ГГНС, які були обстежені в розрізі госпітального нагляду за хворими на гарячкові стани нез'ясованого генезу.

Результати. При здійсненні синдромального нагляду за ГГНС на ендемічних із хантавірусних інфекцій територіях заходу України встановлено, що частка серологічно верифікованих захворювань ГГНС у структурі гарячкових інфекційних захворювань

становила 24,2 %. У переважній більшості випадків, за даними епідеміологічного анамнезу, зараження хантавірусами відбулося в межах України. У той же час у 14 пацієнтів, з огляду на тривалість максимального інкубаційного періоду і появу продромальних ознак захворювання, імовірне зараження сталося в країнах Європейського Союзу: в Угорщині (7), Словаччині (3), Польщі (3), Хорватії (1). Власне погіршення стану здоров'я стало причиною повернення цих осіб в Україну, одній з яких реанімаційну допомогу надавали вже в момент перетину державного кордону.

При зверненні по медичну допомогу стан хворих було оцінено як критичний (1), тяжкий (7), середньої тяжкості (6). Усі особи, за винятком хворого, інфікування якого сталося в Хорватії, були трудовими мігрантами. Випадки захворювань сталися в літньо-осінній період.

Аналіз епідеміологічного анамнезу засвідчив, що 11 хворих зауважували наявність мишоподібних гризунів у місцях їх проживання і/або праці. Четверо осіб відзначали часте утворення завеси пилуки під час реконструкції жилих приміщень, де вони працювали без респіраторів.

В анамнезі пацієнтів було вживання некип'яченої води з природних джерел водопостачання, у тому числі в польових умовах; вживання в їжу овочів і фруктів без миття й термічної обробки.

П'ятеро осіб були задіяні в комплексі сільськогосподарських робіт, у тому числі перевезенні сіна/соломи, підготовці до висадження картоплі, переробці овочів тощо. Нелегальне працевлаштування не дозволило хворим отриматичасну медичну допомогу в країнах, де вони перебували.

Висновки. Захворювання людей на ГГНС є реальним у разі перебування на території природних осередків хантавірусів у країнах Європейського Союзу, які розташовані в межах Карпатсько-Балканського природного регіонального осередку ГГНС.

Воробйова Н.В., Усачова О.В.

Запорізький державний медичний університет,
м. Запоріжжя, Україна

Вікові особливості метаболічної активності кишкової мікробіоти при ротавірусній інфекції в дітей

Вступ. На сьогодні ротавірусна інфекція (РВІ) залишається основною причиною тяжких дегідратуючих гастроентеритів у дітей раннього віку. За даними вчених, важливим фактором, що впливає на перебіг даної інфекції, є стан кишкової мікробіоти. Відомо, що при РВІ у дітей з перших діб хвороби мають місце функціональні й структурні порушення мікробіоценозу кишечника, ступінь вираженості й тривало

